

INNOVATIV OMSORG

Om Hagen-utvalgets mandat og arbeid

Samhandling, velferdsteknologi og innovasjon

Thon Oslo Airport Hotel, 24. – 25. nov. 2009

Ved utvalgsleder Kåre Hagen

Det store paradokset

- ❖ I hele vår moderne historie har vi gjort alt vi kan for å leve så lenge som mulig..
- ❖ Men så vi har ikke tenkt over hva dette betyr, vi har ikke planlagt for hva slags samfunn vi da får..
- ❖ Dermed blir vi redde for det vi ønsker..
 - ❑ Eldrebølgen..
 - ❑ Pensjonskrisen
 - ❑ Personellmangel

Første bilde: **STORE PROBLEMER VIL KOMME!**

1. De mange nye eldre – økte, mer mangfoldige behov
2. Det er de yngre brukergruppene som har vokst
3. Mangelen på omsorgsytere – rekruttering av både helse- og sosialpersonell og frivillige
4. Manglende samhandling, medisinsk og tverrfaglig oppfølging
5. Svakheter: Dagligliv, måltider, aktivitet, sosiale og kulturelle forhold
6. En kappestrid i 'uverdighetsbeskrivelser'
7. Et velment utgangspunkt: VI må ta vare på DE/VÅRE

Andre bilde:

EN NÆRING UNDER UTVIKLING

1. Allerede ganske stor: En omsetning på 70 tusen millioner
2. 120 000 årsverk
3. Per i dag 260 000 konsumenter, hvorav 40 tusen er storbrukere
4. Differensiert etterspørselsstruktur: Fra heldøgns til kun sporadisk
5. Kommunene som storkunde – 1/3 av kommunenes utgifter
6. En forutsigbar økning i etterspørsel framover (mange nye kunder)
7. Store velferdsgevinster ved økt verdiskapning.

Andre bilde: En næring under utvikling

HVILKE VERDIER MÅ NÆRINGEN SKAPE?

1. Flere kan klare seg bedre ('egenmestring')
2. På måter de selv ønsker ('independent living')
3. Makt som konsument (brukerinnflytelse, 'empowerment')
4. Infrastruktur for yrkesaktive (gå til egen jobb uten bekymring)
5. Lønnsomme investeringer (bo hjemme lengst mulig)
6. Utløse uutnyttede ressurser (mobilisere nettverk og sivilsamfunn)
7. Husholde effektivt med arbeid og bygninger (dempe ressursbehovet)

Andre bilde: En næring under utvikling

EN PRODUKSJON KJENNETEGNET AV

1. Enorme potensialer for verdiskapning
2. Sterke arbeidsintensive elementer ('omsorg')
3. Utforskede potensialer for teknologisk framgang
4. Omlegging utfordrer normative verdensbilder
5. Liten legitimitet for ledelse og organisasjonsendring
6. For å tilpasse seg en mer differensiert og mektig etterspørselsside
7. Frikopling av konsum og betaling (offentlig kjøp og fordeling)
8. Delvise alternativer i nettverksbasert basert produksjon

Utvalgets bakgrunn:

STÅSTED OG FORVENTNINGER

1. Omsorgsbildet dominerer – men 'næringsbildet' presser seg fram
2. 'Se på sektoren med nye øyne'
3. For å oppdage potensialer for økt verdiskapning gjennom
4. Innovasjon og næringsutvikling, - kanskje også eksport?
5. På en verdiplattform av:
 1. Aktiv alderdom med kontroll over eget liv og velferd
 2. Forebyggende siktemål
 3. Fellesskapsansvar – med kollektiv finansiering
 4. Akseptable rom for personlig integritet
 5. Med et språk som egner seg til oppgaven som skal løses

Utvalgets mandat:

Fire fokusområder

1. Ny teknologi (i en konservativ sektor?)
 2. Ny arkitektur (i en boligmasse som må være tilpasset)
 3. Organisering og eierskap (i samspill offentlig/privat)
 4. Forskning (en sektor/næring vi vet utrolig lite om)
- *”Utrede muligheter og foreslå nye innovative grep og løsninger for å møte framtidens omsorgsutfordringer”*

Første oppgave:

VELFERDSTEKNOLOGI

- ❖ Smarthusløsninger og ny velferdsteknologi
- ❖ Telemedisin og kommunikasjonsteknologi
- ❖ Teknologi for varsling og overvåkning
- ❖ Vurdere de etiske sidene
- ❖ Vurdere mulighetene for produktutvikling, næringsutvikling og eksport

Andre oppgave

ARKITEKTUR OG BOFORMER

- ❖ Systematisere og gjennomgå dagens ulike boformer til pleie- og omsorgsformål
- ❖ foreslå standardisering av navn og betegnelser
- ❖ Nye idéer om utforming av framtidens sykehjem og boformer
- ❖ Vurdere mulighetene for produktutvikling, næringsutvikling og eksport

Tredje oppgave

ORGANISASJON

Drøfte nye eier- og driftsformer basert på

- ❖ samvirke
- ❖ brukerstyring og selvorganisering
- ❖ ideell (non-profit) virksomhet
- ❖ grenseflatene stat/marked/sivilsamfunn

Fjerde oppgave

FORSKNING FOR VERDISKAPING

- ❖ Identifisere særskilte kunnskapsbehov med henblikk på planlegging og nyskaping av framtidens omsorgstilbud
- ❖ Komme med forslag som kan styrke forsknings- og utviklingsarbeidet i de kommunale omsorgstjenestene
- ❖ På eget initiativ reise spørsmål og foreslå tiltak for å styrke innovasjon og forskning i omsorgssektoren/-næringen

UTVALGETS ARBEIDSPLAN

Høsten 2009:

➤ ***IDÉDUGNAD***

Vår/høst 2010:

➤ ***KUNNSKAPSINNHEENTING OG
SYSTEMATISERING***

Vinter/vår 2011:

➤ ***SKRIVING OG FERDIGSTILLELSE***

Utvalgets medlemmer

- Kåre Hagen, Oslo
- Siv I. S. Andersson, Bjugn
- Glenn K. Bruun, Oslo
- Siri Bjørvig, Tromsø
- Annichen Hauan, Oslo
- Karin Høyland, Trondheim
- Shahzad A. Rana, Oslo
- Bente Skansgård, Oslo
- Per Gammelsæther, Asker
- Tove J. Fagertun, Bodø
- Ivar Leveraas, Oslo

**Stortingsmelding nr 7 (2008-2009) Et nyskapende og bærekraftig Norge:
'Utvalget skal være sammensatt på en slik måte at det kan se på omsorgssektoren med nye øyne, med representanter for næringsliv, fagmiljøer og med utviklingsorienterte representanter fra kommunesektoren, omsorgstjenesten og brukerne av den'**

INNSPILL TIL UTVALGET

- ❖ Utvalgets adr: Hagenutvalget, Helse- og omsorgsdepartementet, Kommunesjefeneste-avdelingen, Postboks 8011 Dep, 0030 Oslo.
- ❖ Utvalgsleder: Kåre Hagen, E-post: kare.hagen@bi.no
Telefon +47 46 41 05 78
- ❖ Sekretariatsleder: Steinar Barstad, E-post:
sb@hod.dep.no Telefon +47 22 24 86 89

Utvalgets medlemmer

- Kåre Hagen, Oslo
- Siv I. Stormo Andersson, Bjugn
- Glenn Kenneth Bruun, Oslo
- Siri Bjørvig, Tromsø
- Annichen Hauan, Oslo
- Karin Høyland, Trondheim
- Shahzad Asghar Rana, Oslo
- Bente Skansgård, Oslo
- Per Gammelsæther, Asker
- Tove Johanna Fagertun, Bodø
- Ivar Leveraas, Oslo

Stortingsmelding nr 7 (2008-2009) Et nyskapende og bærekraftig Norge:

'Utvalget skal være sammensatt på en slik måte at det kan se på omsorgssektoren med nye øyne, med representanter for næringsliv, fagmiljøer og med utviklingsorienterte representanter fra kommunesektoren, omsorgstjenesten og brukerne av den'

